

[Norges litteratur- og språkhistorie - Amalie Skram \(7/13\) - YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=HCrFpJCXK38)

<https://www.youtube.com/watch?v=HCrFpJCXK38>

1:20 – 3.30

13:30 minuta

Novella begynner med en beskrivelse av det gamle ferjemannshuset, og dets historie. Beskrivelsen er nesten lik scenehenvisningene i et realistiske dramaene: "Dørene vendte mot sjøsiden og kunne lukkes både innvendig og utvendig med jernkroker, der ble heftet fast i kramper av samme metall." Vi får en veldig nøyaktig beskrivelse av omgivelsene. Det er en vekslende synsvinkel. Den er stort sett auctorial allvitende, men Karen skildres gjennom politimannens øyne. På den måten får vi gode miljøskildringer samtidig som vi får presentert det politimannen ser. Fortelleren går sjelden inn i personenes tanker.

Hovedperson er Karen. Det er hun vi får vite mest om, og det er hun som er viktigst for handlingen. Karen blir skildret på mange forskjellige måter, og hun er den eneste som blir skildret direkte. Hun er "et tynt, lite fruentimmer med et smalt, blekt ansikt", og hun er "neppe ganske voksen". Det er mange ting som sier oss at hun har en lav sosial status: "Føttene stakk i et par hullede soldatstøvler", "i den ene arm holdt hun en bylt filler". Vi får assosiasjoner til kloakk når det står at det knirket i støvlene hennes, som om hun stod og "stampet i en grøtaktig substans." Karen er heller ikke så fin i målet som politimannen. Gjennom replikkene får vi vite at Karen tjente hos madam Olsen, og er helt avhengig av henne. Av henne kunne hun tjene penger til losji. Ellers hadde hun ikke noe sted å være, hennes far var død, og stemoren hadde kastet henne ut. Hun trur at alt skal bli bra når madam Olsen kommer, derfor nekter hun å dra til fattighuset. Dette har noe med selvspekt og gjøre. Hennes manérer er heller ikke så gode: "Hun holdt inne og snøt seg i fingrene, som hun avtørret på sitt skjørt." Hun "stakk fingeren i munnen og suget på den."

Det er egentlig politimannen vi følger gjennom novellen, men han er ikke så viktig som Karen. Vi kan si at det er han som får ting til å skje. Det er han som oppdager Karen og det er han som finner henne når hun er død. Politimannen er snill når han lar Karen få bo i ferjemannshuset. Men viser hele tiden en likegyldighet, spesielt når han finner Karen død. Vi får et inntrykk av politimannen gjennom replikker og handlinger. Han skal representere myndighetene og overklassen, derfor er det ikke noen direkte beskrivelser av han. En annen viktig person er madam Olsen. Det er gjennom Karen vi får høre om henne. Hun en snill dame. Selv om

Karen ble gravid med en hun ikke engang visste navnet på, så fikk hun jobbe hos madam Olsen. Madam Olsen er jordmor og hun har ingen familie. Derfor ble Karen overlatt til seg selv når madam Olsen måtte reise. På reisen ble madam Olsen syk og kunne ikke komme hjem før til jula. Siden Karen er så avhengig av henne, resulterer dette i at Karen dør. Alle personene er statiske fordi det er ingen som gjennomgår noen utvikling.

Novellen har mange skildringer av været. Det gråe og triste været skaper en grå og trist stemning, akkurat som livet til Karen. Det blir brukt ord som grålighvitt, mørkegrå og grumset. Karen og politimannen møtes også om natta når det er mørkt og kaldt. Kulden blir også skildret, og blir et frampek på hva som kommer til å skje. Karen er så våt at det knirker i støvlene, så det er ikke rart at hun døde da kuldeperioden kom. Men kulden kan også ha blitt brukt symbolsk. Karen døde pga. mangel på kjærleik og omsorg. Det var denne mangelen som fikk henne til å søke trøst i denne mannen hun fikk barn med. Karen ble frosset til døde av samfunnet. Politimannen synest det er fælt å høre om skjebnen til Karen, men bryr han seg noe om det? Han ser at Karen fryser, men han viser ikke omsorg og skaffer henne ikke klær eller et varmt sted å være. Jeg tror det er dette Amalie Skram vil få fram med novellen. Samfunnets likegyldighet overfor medmennesker, og spesielt de som er lavest stilt i samfunnet.